

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Pašvaldību funkcijas vides aizsardzības jomā

**VARAM Vides aizsardzības departaments
Ozolnieki, 02.11.2017.**

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Vides politikas pamatnostādnes 2014-2020 (VPP)

Virsmērķis : *nodrošināt iedzīvotājiem iespēju dzīvot tīrā un sakārtotā vidē,*

- *īstenojot uz ilgtspējīgu attīstību veiktas darbības,*
- *saglabājot vides kvalitāti un bioloģisko daudzveidību,*
- *nodrošinot dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu,*
- *un sabiedrības līdzdalību lēmumu pieņemšanā un informētību par vides stāvokli.*

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Vides aizsardzības jomas

- **Aprites ekonomika**
- **Atkritumu apsaimniekošana**
- **Dabas resursu nodoklis**
- **Gaisa aizsardzība, troksnis,
smakas**
- **Ietekmes uz vidi novērtējums**
- **Ķīmiskās vielas**
- **Piesārņojums**
- **Radiācijas drošība**
- **Ūdens resursi**
- **Vides monitorings**
- **Zemes dzīles**

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Ūdens resursi (1)

Ūdens, plūdi un sausums

- ūdens uzkrāšanas uzlabošana,
- hidromorfoloģisko izmaiņu novēršana,
- barības vielas,
- piesārņojuma samazināšana,
- ūdensteču atjaunošana,
- ūdens taupīšanas pasākumi

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Ūdens resursi (2)

Daugavas, Gaujas, Lielupes un Ventas upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plāni - atspoguļots ūdensobjektu patreizējais stāvoklis, izvirzīti to kvalitātes mērķi un pasākumi mērķu sasniegšanai

Ūdens apsaimniekošanas likums

Ūdenssaimniecības pakalpojumu likums

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Ūdens resursi (3)

Pašvaldības teritorijā esošie **virszemes** (upes, strauti, kanāli, ezeri, dīķi, ūdenskrātuves vai to daļas, kā arī *jūras posms*) **un pazemes ūdensobjekti**, tai skaitā **riska ūdensobjekti**, un to kvalitāte un kvantitāte

Plānotie pasākumi ūdens resursu **izmantošanai** (ūdens ieguve, peldvietu izveidošana, ūdens tūrisma attīstība u.c.)

Plānotie pasākumi ūdensobjektu kvalitātes uzlabošanai vai esošā stāvokļa saglabāšanai (tai skaitā notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas sistēmu sakārtošana), lai nodrošinātu plānoto izmantošanu

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Ūdens resursi (4)

- Noteiktas vienotas prasības ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanai visā valstī.
- **Pašvaldībām noteiktas tiesības izdot saistošos noteikumus** par prasībām ūdenssaimniecības pakalpojumiem.
- **Skaidri noteiktas tiesības un pienākumi iedzīvotājiem.**
- **Sistēma tiek izmantota pamatotai lēmumu pieņemšanai** par aprobežojumiem, kompensācijām u.tml. plūdu apdraudētajās teritorijās.
- **Pašvaldību teritoriju attīstības plānotājiem** ir iespēja ņemt vērā plūdu riska apdraudētās teritorijas teritoriju plānojumos.
- **Iespējas pamatoti noteikt vietas, kur veicami pretplūdu aizsardzības pasākumi,** tā samazinot radītos zaudējumus un ar plūdu ūdeņiem vidē nonākošo piesārņojumu.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Gaisa kvalitāte (1)

Likums "Par piesārņojumu"

Ja konkrētas pašvaldības teritorijā tiek pārsniegti vai var tikt pārsniegti gaisu piesārņojošo vielu normatīvi, pašvaldībai ir jāizstrādā rīcības programma gaisa piesārņojuma samazināšanai.

MK 03.11.2009. noteikumi **Nr.1290 "Noteikumi par gaisa kvalitāti"** nosaka šīs rīcības programmas saturu, izstrādāšanas un atskaitīšanās kārtību.

Rīcības programmai jābūt sasaistītai ar pašvaldību izstrādātajiem plānošanas dokumentiem, kas nosaka attīstību vietējās pašvaldībās. Pašvaldību attīstības programmās jāiekļauj arī pasākumi, kas nepieciešami gaisa kvalitātes uzlabošanai un attiecīgi jāparedz nepieciešamais finansējums to realizēšanai.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Gaisa kvalitāte (2)

Gaisa kvalitāte pašvaldību teritorijās

Paaugstināts piesārņojums novērojams Rīgā (slāpekļa dioksīds, daļiņas PM_{10} , daļiņas $PM_{2,5}$, benz(a)pirēns).

Potenciālas problēmas nākotnē var rasties:

Liepājā (daļiņas PM_{10} un $PM_{2,5}$);

Ventspilī (daļiņas $PM_{2,5}$, benz(a)pirēns).

Visām pašvaldībām, kurās piesārņojuma līmenis nepārsniedz normatīvajos aktos noteiktos gaisa kvalitātes normatīvus jāīsteno pasākumi, lai to teritorijās gaisa kvalitātes stāvoklis nepasliktinātos.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Vides troksnis

Pašvaldībām, plānojot teritorijas attīstību un nosakot apdzīvotās teritorijas, jāņem vērā trokšņa pārvaldība:

- esošie un plānotie trokšņa avoti (satiksme, rūpnieciskie objekti)
- plānotie ilgtermiņa attīstības projekti (infrastruktūra)
- sasaiste ar gaisa problēmu risinājumiem (īpaši autotransports)

Trokšņa novērtēšana un pārvaldība veicama atbilstoši likumam **“Par piesārņojumu”** un MK 07.01.2014. noteikumiem **Nr.16 “Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība”**

Trokšņa kartes un rīcības plāni obligāti jāizstrādā Rīgas un Daugāvpils aglomerācijai. Trokšņa rīcības plāniem jābūt sasaistītiem ar pašvaldību izstrādātajiem plānošanas dokumentiem un attiecīgi jāplāno pasākumi un finansējums to realizēšanai

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Atkritumu apsaimniekošanas sistēmas tiesiskais pamats

- Atkritumu apsaimniekošanas valsts **plāns** 2013.-2020.gadam
- Atkritumu apsaimniekošanas **likums**
- Dabas resursu nodokļa **likums**
- **Ministru kabineta** 2013.gada 2.aprīļa **noteikumi** Nr.184 «Noteikumi par atkritumu dalītu savākšanu, sagatavošanu atkārtotai izmantošanai, pārstrādi un materiālu reģenerāciju»
- **Ministru kabineta** 2016. gada 13. decembra **noteikumi** Nr. 788 "Noteikumi par atkritumu savākšanas un šķirošanas vietām"
- **Ministru kabineta** 2017. gada 13. jūnija **noteikumi** Nr. 328 "Kritēriji un kārtība, kādā novērtē atkritumu dalītās savākšanas pakalpojuma pieejamību iedzīvotājiem"
- **Pašvaldību saistošie noteikumi**

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Zemes dzīles

Likums «**Par zemes dzīlēm**» un ar to saistītie MK
noteikumi

➤ Bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļaujas un
ieguves vietu rekultivācija

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Nosacījumi, ar kuriem jāreķinās plānojot pašvaldības attīstību

- **stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums (SIVN)** vietēja līmeņa plānošanas dokumentiem, izvērtējot konkrētā dokumenta saturu
- **savlaicīga projektu plānošana**, rēķinoties ar procedūrām, kas varētu būt nepieciešamas, - ietekmes uz vidi novērtējums (IVN)
- **sabiedrības iesaistīšana** pēc iespējas agrākā stadijā, tai skaitā plānojot teritorijas attīstību
- **dabas resursu nodokļa (DRN) loma**

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Paldies par uzmanību!

